KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 31.1.2025 r.
COM(2025) 23 final

ANNEX

ZAŁĄCZNIK

do

wniosku w sprawie decyzji Rady

w sprawie zawarcia, w imieniu Unii, Umowy o handlu cyfrowym między Unią Europejską a Republiką Singapuru

ZAŁĄCZNIK

UMOWA O HANDLU CYFROWYM

MIĘDZY

UNIĄ EUROPEJSKĄ

A

REPUBLIKĄ SINGAPURU

PREAMBUŁA

Unia Europejska, zwana dalej „Unią”,

oraz

Republika Singapuru, zwana dalej „Singapurem”,

zwane dalej łącznie „Stronami”, a indywidualnie „Stroną”,

ROZWIJAJĄC głębokie i długotrwałe partnerstwo, oparte na wspólnych zasadach i wartościach odzwierciedlonych w Umowie o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Singapuru, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli (Belgia) w dniu 19 października 2018 r. (zwanej dalej „umową o partnerstwie i współpracy”), poprzez nadanie skuteczności jej postanowieniom dotyczącym handlu,

PRAGNĄC pogłębić strefę wolnego handlu ustanowioną Umową o wolnym handlu między Unią Europejską a Republiką Singapuru, sporządzoną w Brukseli, w Belgii, w dniu 19 października 2018 r. (zwaną dalej „umową o wolnym handlu”),

UZNAJĄC partnerstwo cyfrowe między Unią Europejską a Singapurem (zwane dalej „partnerstwem cyfrowym”), podpisane 1 lutego 2023 r., za inicjatywę mającą na celu promowanie współpracy między Unią a Singapurem w różnych obszarach gospodarki cyfrowej oraz stworzenie możliwości wspólnych inicjatyw i działań w nowych i dopiero powstających obszarach gospodarki cyfrowej,

UZNAJĄC zasady handlu cyfrowego między Unią Europejską a Singapurem, podpisane 1 lutego 2023 r., za kluczowy rezultat partnerstwa cyfrowego, odzwierciedlający wspólne zaangażowanie Stron na rzecz otwartej gospodarki cyfrowej i zapewniający wspólne ramy służące pobudzeniu handlu cyfrowego,

UZNAJĄC znaczenie gospodarki cyfrowej i handlu cyfrowego oraz fakt, że trwały sukces gospodarczy zależy od łącznej zdolności Stron do wykorzystania postępu technologicznego do

usprawnienia istniejących przedsiębiorstw, tworzenia nowych produktów i rynków oraz poprawy codziennego życia,

UZNAJĄC, że gospodarka cyfrowa i handel cyfrowy stwarzają możliwości gospodarcze i zapewniają przedsiębiorstwom i konsumentom szerszy dostęp do towarów i usług,

ZDECYDOWANE pogłębić swoje stosunki gospodarcze w nowych i dopiero powstających obszarach, w kontekście swoich dwustronnych preferencyjnych stosunków handlowych,

PRAGNĄC wzmocnić dwustronne preferencyjne stosunki handlowe w ramach swoich ogólnych stosunków i w sposób z nimi spójny oraz uznając, że niniejsza Umowa wraz z umową o wolnym handlu stworzą nowy klimat i strefę wolnego handlu sprzyjające rozwojowi handlu cyfrowego między Stronami,

UZNAJĄC znaczenie współpracy na rzecz kształtowania przepisów i norm cyfrowych oraz ułatwiania interoperacyjności w zaufany i bezpieczny sposób, a także promowania otwartego, przejrzystego, niedyskryminacyjnego i przewidywalnego otoczenia regulacyjnego dla ułatwiania handlu cyfrowego,

ZDECYDOWANE ułatwiać tworzenie godnego zaufania i bezpiecznego środowiska cyfrowego, które wspiera interesy konsumentów i przedsiębiorstw oraz sprzyja budowaniu zaufania publicznego,

POTWIERDZAJĄC swoje zaangażowanie na rzecz zasad zrównoważonego rozwoju zawartych w umowie o wolnym handlu oraz podzielając wizję handlu cyfrowego jako kluczowego czynnika umożliwiającego zrównoważony rozwój w jego wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym,

UZNAJĄC, że handel cyfrowy przyczynia się do ekologicznej i cyfrowej transformacji naszych gospodarek, i w związku z tym uznając, że zasady handlu cyfrowego powinny być przygotowane na przyszłe wyzwania i reagować na innowacje i nowo powstające technologie,

UZNAJĄC, że handel cyfrowy wspiera przedsiębiorczość i wzmacnia pozycję wszystkich osób i przedsiębiorstw każdej wielkości w gospodarce światowej, zwiększając interoperacyjność, innowacje, konkurencję i dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych, zwłaszcza dla

kobiet-przedsiębiorców oraz dla mikroprzedsiębiorstw i małych i średnich przedsiębiorstw, przy jednoczesnym promowaniu włączenia cyfrowego grup i osób, które mogą nieproporcjonalnie często napotykać bariery w handlu cyfrowym,

UZNAJĄC swoją współzależność w kwestiach związanych z gospodarką cyfrową oraz swój wspólny interes, jako wiodących gospodarek internetowych, w ochronie infrastruktury krytycznej i zapewnianiu bezpiecznego i niezawodnego internetu wspierającego innowacje oraz rozwój gospodarczy i społeczny,

UZNAJĄC znaczenie przejrzystości w handlu międzynarodowym i inwestycjach międzynarodowych, przynoszącej korzyści wszystkim zainteresowanym podmiotom,

DĄŻĄC do ustanowienia nowoczesnych i dynamicznych ram współpracy odpowiadających dynamicznej i rozwijającej się gospodarce cyfrowej i handlowi cyfrowemu,

POTWIERDZAJĄC swoje prawo do wprowadzania regulacji na swoim terytorium w celu osiągnięcia uzasadnionych celów polityki,

UZUPEŁNIAJĄC role przywódcze odgrywane przez Strony na poziomie międzynarodowym i regionalnym w dążeniu do ambitnych celów, przepisów i norm dotyczących gospodarki cyfrowej i handlu cyfrowego,

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązania w ramach Karty Narodów Zjednoczonych podpisanej w San Francisco w dniu 26 czerwca 1945 r. oraz mając na uwadze zasady sformułowane w Powszechnej deklaracji praw człowieka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 10 grudnia 1948 r.,

W OPARCIU o swoje prawa i obowiązki wynikające z Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu (zwanego dalej „Porozumieniem WTO”), sporządzonego w Marrakeszu w Maroku w dniu 15 kwietnia 1994 r., oraz innych wielostronnych i dwustronnych umów i instrumentów współpracy dotyczących handlu cyfrowego i gospodarki cyfrowej, których obie Strony są stronami,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

ROZDZIAŁ PIERWSZY

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 1

Cele

Celem niniejszej Umowy jest ułatwienie handlu cyfrowego towarami i usługami między Stronami zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy. Niniejsza Umowa ma zastosowanie w ramach umowy o partnerstwie i współpracy i wraz z umową o wolnym handlu tworzy strefę wolnego handlu zgodną z art. XXIV (Terytorialny zakres stosowania, handel przygraniczny, unie celne i strefy wolnego handlu) Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994 (zwanego dalej „GATT 1994") oraz art. V (Integracja gospodarcza) Układu ogólnego w sprawie handlu usługami (zwanego dalej „GATS").

ARTYKUŁ 2

Zakres stosowania

1. Niniejsza Umowa ma zastosowanie do środków Strony, które mają wpływ na handel za pomocą środków elektronicznych.

2. Niniejszej Umowy nie stosuje się do:

(a) usług audiowizualnych;

(b) usług nadawczych[1];

(c) informacji przechowywanych lub przetwarzanych przez Stronę lub w jej imieniu lub środków związanych z takimi informacjami[2], w tym środków związanych z ich gromadzeniem, przechowywaniem lub przetwarzaniem, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w art. 16 (Otwarte dane publiczne).

3. Niniejsza Umowa nie ma zastosowania do usług[3] świadczonych lub działań prowadzonych w związku z wykonywaniem władzy publicznej.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że środek, który ma wpływ na świadczenie usługi świadczonej drogą elektroniczną, podlega obowiązkom zawartym w odpowiednich postanowieniach rozdziału ósmego umowy o wolnym handlu, w tym w załącznikach 8-A i 8-B do umowy o wolnym handlu, a także wszelkim wyjątkom mającym zastosowanie do tych obowiązków.

ARTYKUŁ 3

Prawo do wprowadzania regulacji

Strony potwierdzają swoje prawo do wprowadzania regulacji na swoim terytorium w celu osiągnięcia uzasadnionych celów polityki, takich jak ochrona zdrowia publicznego, usługi społeczne, edukacja publiczna, bezpieczeństwo, środowisko lub moralność publiczna, ochrona

[1] Pojęcie usług nadawczych dotyczy usług zdefiniowanych w art. 8.25 (Definicje) lit. a) umowy o wolnym handlu.

[2] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że środki takie obejmują środki dotyczące systemów, infrastruktury lub obiektów wykorzystywanych do gromadzenia, przechowywania lub przetwarzania takich informacji.

[3] Do celów niniejszej Umowy „usługa świadczona w związku z wykonywaniem władzy publicznej" ma takie samo znaczenie jak w GATS, w tym, w stosownych przypadkach, w załączniku GATS dotyczącym usług finansowych.

socjalna lub ochrona konsumenta, ochrona danych i prywatności oraz promowanie i ochrona różnorodności kulturowej.

ARTYKUŁ 4

Definicje

Do celów niniejszej Umowy:

(a) „komercyjna wiadomość elektroniczna” oznacza wiadomość elektroniczną, która jest wysyłana w celach handlowych na adres elektroniczny danej osoby za pośrednictwem jakiejkolwiek oferowanej publicznie usługi telekomunikacyjnej, obejmującą co najmniej wiadomość e-mail, wiadomości tekstowe i multimedialne (SMS i MMS) oraz, w zakresie przewidzianym w przepisach ustawowych lub wykonawczych Strony, inne rodzaje wiadomości elektronicznych

(b) „konsument” oznacza jakąkolwiek osobę fizyczną uczestniczącą w handlu cyfrowym w celach innych niż działalność zawodowa;

(c) „osoba objęta niniejszą Umową” oznacza, do celów art. 5 (Transgraniczny przepływ danych):
   (i) osobę fizyczną Strony;
   (ii) przedsiębiorstwo Strony; lub
   (iii) przedsiębiorstwo żeglugowe mające siedzibę poza Unią lub Singapurem i kontrolowane przez osoby fizyczne z państwa członkowskiego Unii lub z Singapuru, którego statki są zarejestrowane zgodnie z odpowiednimi przepisami państwa członkowskiego Unii lub Singapuru i pływają pod banderą państwa członkowskiego lub Singapuru.

(d) „uwierzytelnianie elektroniczne” oznacza proces lub działanie polegające na weryfikacji tożsamości strony w komunikacji lub transakcji elektronicznej bądź zapewnienie integralności łączności elektronicznej;

(e) „fakturowanie elektroniczne” oznacza zautomatyzowane elektroniczne tworzenie, przetwarzanie i przekazywanie faktur między sprzedawcą a kupującym przy użyciu ustrukturyzowanego formatu danych;

(f) „ramy fakturowania elektronicznego” oznaczają system ułatwiający fakturowanie elektroniczne;

(g) „płatności elektroniczne” oznaczają dokonane przez płatnika przeniesienie roszczenia pieniężnego na osobę, które jest akceptowane przez odbiorcę i dokonywane drogą elektroniczną, ale nie obejmuje świadczonych przez banki centralne usług płatniczych, w ramach których dokonuje się rozliczenia między podmiotami świadczącymi usługi finansowe;

(h) „podpis elektroniczny” oznacza dane w formie elektronicznej, które są zawarte w elektronicznej wiadomości zawierającej dane, dołączone do niej lub logicznie z nią powiązane, i które mogą być wykorzystane do identyfikacji podpisującego w odniesieniu do tej wiadomości oraz oznaczają zatwierdzenie przez podpisującego informacji zawartych w tej wiadomości;

(i) „wersja elektroniczna” dokumentu oznacza dokument w formacie elektronicznym określonym przez Stronę;

(j) „użytkownik końcowy” oznacza osobę, która kupuje lub subskrybuje usługę dostępu do internetu od dostawcy usług dostępu do internetu;

(k) „przedsiębiorstwo” oznacza osobę prawną, oddział lub biuro przedstawicielskie;

(l) „przedsiębiorstwo Strony” oznacza, do celów art. 5 (Transgraniczny przepływ danych), przedsiębiorstwo, które zostało ustanowione lub w inny sposób utworzone zgodnie z prawem Strony oraz, w przypadku osoby prawnej, prowadzi znaczącą działalność gospodarczą na terytorium tej Strony[4];

[4] Unia rozumie pojęcie „rzeczywistego i trwałego powiązania” z gospodarką państwa członkowskiego Unii, o którym mowa w art. 54 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), jako równoważne pojęciu „znaczących operacji gospodarczych”.

(m) „usługa finansowa” oznacza usługę o charakterze finansowym, zgodnie z definicją zawartą w art. 8.49 (Zakres i definicje) ust. 2 lit. a) umowy o wolnym handlu;

(n) „dane publiczne” oznaczają dane będące własnością lub znajdujące się w posiadaniu organów publicznych jakiegokolwiek szczebla oraz organów pozarządowych wykonujących uprawnienia delegowane przez organy publiczne jakiegokolwiek szczebla;

(o) „osoba prawna” oznacza dowolny podmiot prawny właściwie ustanowiony albo w inny sposób utworzony zgodnie z mającym zastosowanie prawem, działający w celu osiągania zysku lub nie, będący własnością prywatną lub publiczną, i obejmuje dowolną spółkę kapitałową, trust, spółkę osobową, wspólne przedsiębiorstwo, działalność jednoosobową lub stowarzyszenie;

(p) „środek” oznacza dowolny środek stosowany przez Stronę, mający formę przepisu ustawowego lub wykonawczego, reguły, procedury, decyzji, czynności administracyjnej lub dowolną inną formę;

(q) „środki Strony” oznaczają wszelkie środki przyjęte lub utrzymane przez:
   (i) władze lub organy szczebla centralnego, regionalnego lub lokalnego oraz
   (ii) organy pozarządowe wykonujące uprawnienia delegowane przez władze lub organy szczebla centralnego, regionalnego lub lokalnego;

(r) „osoba fizyczna pochodząca z terytorium Strony” oznacza obywatela Singapuru lub jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej[5] zgodnie z ich odpowiednimi przepisami;

(s) „usługa internetowa” oznacza usługę świadczoną drogą elektroniczną bez równoczesnej obecności stron;

(t) „dane osobowe” oznaczają wszelkie informacje dotyczące określonej lub rozpoznawalnej osoby fizycznej;

[5] Termin „osoba fizyczna” obejmuje osoby fizyczne stale przebywające na Łotwie, które nie są obywatelami Łotwy lub innego państwa, ale które są uprawnione, na mocy przepisów ustawowych i wykonawczych Łotwy, do otrzymania paszportu dla osób niebędących obywatelami (paszport cudzoziemca).

(u) „terytorium” oznacza w odniesieniu do każdej ze Stron obszar, na którym ma zastosowanie niniejsza Umowa zgodnie z art. 43 (Terytorialny zakres stosowania);

(v) „niezamówiona komercyjna wiadomość elektroniczna” oznacza komercyjną wiadomość elektroniczną, która jest wysyłana bez zgody odbiorcy lub pomimo wyraźnej odmowy odbiorcy;

(w) „WTO” oznacza Światową Organizację Handlu.

ROZDZIAŁ DRUGI

ZASADY HANDLU CYFROWEGO

SEKCJA A

PRZEPŁYW DANYCH OPARTY NA ZAUFANIU

ARTYKUŁ 5

Transgraniczny przepływ danych

1. Strony zobowiązują się do zapewnienia transgranicznego przekazywania danych drogą elektroniczną, w przypadku gdy celem tego działania jest prowadzenie działalności gospodarczej przez osobę objętą niniejszą Umową.

2. W tym celu żadna ze Stron nie przyjmuje ani nie utrzymuje środków zakazujących transgranicznego przekazywania danych określonego w ust. 1 lub je ograniczających przez:

(a) wymóg korzystania z systemów obliczeniowych lub elementów sieci na terytorium danej Strony w celu przetwarzania danych, w tym przez narzucenie korzystania z systemów obliczeniowych lub elementów sieci, które są certyfikowane lub zatwierdzone na terytorium tej Strony;

(b) wymóg lokalizacji danych na terytorium tej Strony na potrzeby ich przechowywania lub przetwarzania;

(c) zakaz przechowywania lub przetwarzania danych na terytorium drugiej Strony;

(d) uzależnienie transgranicznego przekazywania danych od korzystania z systemów obliczeniowych lub elementów sieci na terytorium tej Strony lub od wymogów dotyczących lokalizacji na terytorium tej Strony; lub

(e) zakaz przekazywania danych na terytorium drugiej Strony.

3. Strony na bieżąco dokonują przeglądu wykonania niniejszego postanowienia oraz dokonują oceny jego funkcjonowania w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy. Strona może w dowolnym momencie zaproponować drugiej Stronie dokonanie przeglądu wykazu ograniczeń zawartego w ust. 2, w tym jeżeli druga Strona zgodziła się nie przyjmować ani nie utrzymywać innych rodzajów środków oprócz środków wymienionych w ust. 2 w przyszłej umowie dwustronnej lub wielostronnej. Wniosek taki zostaje rozpatrzony w sposób przychylny.

4. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie wyklucza przyjęcia lub utrzymania przez Stronę środka niezgodnego z ust. 2 w celu osiągnięcia uzasadnionego celu polityki publicznej[6], pod warunkiem że środek ten:

[6] Do celów niniejszego artykułu „uzasadniony cel polityki publicznej” jest interpretowany w obiektywny sposób i umożliwia osiągnięcie takich celów jak ochrona bezpieczeństwa publicznego, moralności publicznej lub życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin, utrzymanie porządku publicznego, ochrona innych podstawowych interesów społeczeństwa, takich jak spójność społeczna, bezpieczeństwo w internecie, cyberbezpieczeństwo, bezpieczna i godna zaufania sztuczna inteligencja lub ochrona przed rozpowszechnianiem dezinformacji, lub innych porównywalnych celów leżących w interesie publicznym, z uwzględnieniem zmieniającego się charakteru technologii cyfrowych i związanych z tym wyzwań.

(a) nie jest stosowany w sposób, który stanowiłby środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji lub ukryte ograniczenie w handlu oraz

(b) nie nakłada na przekazywanie informacji ograniczeń wykraczających poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu[7].

ARTYKUŁ 6

Ochrona danych osobowych

1. Strony uznają, że osoby fizyczne mają prawo do ochrony danych osobowych i prywatności, oraz że zapewnienie wysokich i egzekwowalnych standardów w tym zakresie przyczynia się do wzrostu zaufania do gospodarki cyfrowej oraz do rozwoju handlu.

2. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje ramy prawne zapewniające ochronę danych osobowych osób fizycznych.

3. Opracowując swoje ramy prawne dotyczące ochrony danych osobowych, każda ze Stron bierze pod uwagę zasady i wytyczne opracowane przez odpowiednie organy lub organizacje międzynarodowe, takie jak zasady, o których mowa we wspólnej deklaracji w sprawie prywatności i ochrony danych osobowych[8], oraz wytyczne Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (zwanej dalej „OECD") dotyczące ochrony prywatności i przekazywania danych osobowych pomiędzy krajami.

4. Każda ze Stron dopilnowuje, aby jej ramy prawne, o których mowa w ust. 2, zapewniały niedyskryminacyjną ochronę danych osobowych osób fizycznych.

[7] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejsze postanowienie nie wpływa na interpretację innych wyjątków zawartych w niniejszej Umowie ani ich zastosowanie do niniejszego artykułu, ani na prawo Strony do powoływania się na którekolwiek z nich.

[8] Dokument wydany na forum współpracy w regionie Indo-Pacyfiku, które odbyło się w Paryżu w dniu 22 lutego 2022 r.

5. Każda ze Stron publikuje informacje na temat ochrony danych osobowych, którą zapewnia osobom fizycznym, w tym wskazówki dotyczące:

(a) tego, jak osoby fizyczne mogą skorzystać ze środków odwoławczych oraz

(b) tego, jak przedsiębiorstwa mogą spełniać wymogi prawne.

6. Każda ze Stron zachęca przedsiębiorstwa na swoim terytorium do przejrzystości w odniesieniu do ich polityki i procedur związanych z ochroną danych osobowych.

7. Uznając, że Strony mogą stosować różne podejścia prawne do ochrony danych osobowych, Strony powinny zbadać sposoby zwiększenia spójności między tymi różnymi systemami, między innymi w celu ułatwienia transgranicznego przepływu danych. Może to obejmować uznawanie rozwiązań regulacyjnych, jednostronne lub w drodze wzajemnego porozumienia, szersze ramy międzynarodowe lub wspólne wytyczne dotyczące korzystania ze wspólnych mechanizmów transgranicznego przekazywania danych.

8. Strony dokładają starań, aby wymieniać się informacjami na temat mechanizmów, o których mowa w ust. 7, stosowanych w ich jurysdykcjach.

9. Strony zachęcają przedsiębiorstwa do opracowywania narzędzi służących wykazaniu zgodności z normami i najlepszymi praktykami w zakresie ochrony danych osobowych.

10. Strony dokładają starań, aby wymieniać się informacjami i doświadczeniami dotyczącymi stosowania narzędzi zapewniania zgodności z przepisami w zakresie ochrony danych, o których mowa w ust. 9, oraz aby promować wzajemną konwergencję między swoimi odpowiednimi narzędziami.

11. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie uniemożliwia Stronie przyjęcia lub utrzymania środków w ramach jej własnych ram prawnych, o których mowa w ust. 2, które uznaje ona za stosowne, w tym w drodze przyjęcia lub stosowania przepisów dotyczących transgranicznego przekazywania danych osobowych, pod warunkiem że prawo Strony przewiduje instrumenty umożliwiające przekazywanie danych na warunkach ogólnego zastosowania w celu ochrony przekazywanych danych.

12. Każda ze Stron informuje drugą Stronę o wszelkich środkach, które przyjmuje lub utrzymuje zgodnie z ust. 11.

SEKCJA B

POSTANOWIENIA SZCZEGÓŁOWE

ARTYKUŁ 7

Cła

Strony nie nakładają ceł na przekazy elektroniczne.

ARTYKUŁ 8

Brak wymogu uprzedniego zezwolenia

1. Strona nie może wymagać uprzedniego zezwolenia wyłącznie na podstawie tego, że usługa świadczona jest przez internet, ani przyjmować lub utrzymywać jakiegokolwiek innego wymogu o skutku równoważnym[9].

2. Ust. 1 nie ma zastosowania do usług telekomunikacyjnych, nadawczych, hazardowych, usług reprezentacji prawnej ani do usług notariuszy lub usług świadczonych w ramach zawodów

[9] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że nie wyklucza to możliwości wymagania przez Stronę uprzedniego zezwolenia na usługę online ani możliwości przyjęcia lub utrzymania w mocy jakiegokolwiek innego wymogu o skutku równoważnym, z innych względów politycznych.

równoważnych w zakresie, w jakim mają one bezpośredni i szczególny związek z wykonywaniem władzy publicznej.

ARTYKUŁ 9

Umowy elektroniczne

O ile w jej przepisach ustawowych lub wykonawczych nie przewidziano inaczej, Strona nie kwestionuje skutku prawnego, ważności prawnej ani wykonalności umowy elektronicznej[10] wyłącznie na tej podstawie, że umowa ta została zawarta w formie elektronicznej.

ARTYKUŁ 10

Uwierzytelnianie elektroniczne i podpisy elektroniczne

1. O ile w jej przepisach ustawowych lub wykonawczych nie przewidziano inaczej, Strona nie kwestionuje skutku prawnego, ważności prawnej ani dopuszczalności jako dowodu w postępowaniu sądowym podpisu elektronicznego wyłącznie na tej podstawie, że podpis ten ma formę elektroniczną.

2. Żadna ze Stron nie przyjmuje ani nie utrzymuje środków, które:

(a) zakazywałyby stronom transakcji elektronicznej określenia wzajemnie odpowiedniej metody uwierzytelniania elektronicznego lub podpisu elektronicznego w odniesieniu do tej transakcji lub

(b) pozbawiałyby strony transakcji elektronicznej możliwości wykazania przed organami sądowymi lub administracyjnymi, że ich transakcja jest zgodna z wszelkimi wymogami

[10] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że umowa elektroniczna obejmuje umowę zawartą w drodze interakcji z automatycznym systemem komunikatów.

prawnymi w odniesieniu do uwierzytelniania elektronicznego lub podpisów elektronicznych.

3. Niezależnie od ust. 2 Strona może wymagać, aby w odniesieniu do określonej kategorii transakcji metoda uwierzytelniania elektronicznego lub podpis elektroniczny były certyfikowane przez organ akredytowany zgodnie z jej prawem lub spełniały określone standardy jakościowe, które powinny być opracowane w ramach jawnych i przejrzystych procesów i powinny odnosić się wyłącznie do szczególnych cech danej kategorii transakcji.

4. W zakresie przewidzianym w jej przepisach ustawowych lub wykonawczych Strona stosuje ust. 1–3 do pieczęci elektronicznych, elektronicznych znaczników czasu i usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego.

5. Strony zachęcają do stosowania interoperacyjnego uwierzytelniania elektronicznego.

ARTYKUŁ 11

Kod źródłowy

1. Żadna ze Stron nie może wymagać przeniesienia ani udostępnienia kodu źródłowego oprogramowania będącego własnością osoby fizycznej lub prawnej drugiej Strony jako warunku przywozu, wywozu, dystrybucji, sprzedaży lub użytkowania takiego oprogramowania lub produktów zawierających takie oprogramowanie na jej terytorium lub z jej terytorium.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że:

(a) art. 28 (Wyłączenie ze względów ostrożności), art. 29 (Wyjątki ogólne) i art. 30 (Wyjątki ze względów bezpieczeństwa) mogą mieć zastosowanie do środków Strony przyjętych lub utrzymanych w kontekście procedury certyfikacji;

(b) ust. 1 nie ma zastosowania do dobrowolnego przekazywania lub udzielania dostępu do kodu źródłowego oprogramowania przez osobę fizyczną lub prawną drugiej Strony na zasadach komercyjnych, na przykład w kontekście transakcji zamówień publicznych lub innych swobodnie negocjowanych umów, lub na podstawie licencji open source, na przykład w kontekście otwartego oprogramowania oraz

(c) ust. 1 nie ma wpływu na prawo organów regulacyjnych, organów ścigania lub organów sądowych Strony do wymagania modyfikacji kodu źródłowego oprogramowania w celu dostosowania go do przepisów ustawowych i wykonawczych Strony, które nie są sprzeczne z niniejszą Umową.

3. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie ma wpływu na:

(a) prawo organów regulacyjnych, organów ścigania, organów sądowych lub organów oceny zgodności[11] Strony do wymagania przeniesienia lub udostępnienia kodu źródłowego oprogramowania, zarówno przed przywozem, wywozem, dystrybucją, sprzedażą lub użytkowaniem takiego oprogramowania, jak i po nich, do celów dochodzenia, kontroli lub badania, czynności w ramach ścigania przestępstw lub postępowania sądowego, w celu ustalenia zgodności z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi służącymi uzasadnionym celom polityki publicznej[12], z zastrzeżeniem zabezpieczenia przed nieuprawnionym ujawnieniem;

(b) wymogi sądu, sądu administracyjnego, organu ochrony konkurencji ani innego odpowiedniego organu Strony dotyczące usunięcia naruszenia prawa konkurencji ani wymogi wynikające z przepisów ustawowych lub wykonawczych Strony, które nie są sprzeczne z niniejszą Umową, dotyczące zapewnienia proporcjonalnego i ukierunkowanego dostępu do kodu źródłowego oprogramowania, który jest niezbędny do usunięcia barier

[11] Do celów niniejszego artykułu „organ oceny zgodności" oznacza odpowiedni organ lub podmiot publiczny Strony lub organ pozarządowy wykonujący uprawnienia delegowane przez organ lub urząd publiczny Strony, przeprowadzający procedury oceny zgodności z mającymi zastosowanie przepisami ustawowymi lub wykonawczymi tej Strony.

[12] Mogą one obejmować te wymienione w przypisie 6 do art. 5.4 (Transgraniczny przepływ danych).

wejścia na rynki cyfrowe w celu zapewnienia, aby rynki te pozostały konkurencyjne, sprawiedliwe, otwarte i przejrzyste;

(c) ochronę i egzekwowanie praw własności intelektualnej; ani

(d) prawo Strony do wprowadzenia środków zgodnie z art. 9.3 (Wyjątki z zakresu bezpieczeństwa i ogólne) rozdziału umowy o wolnym handlu dotyczącego zamówień publicznych, który stosuje się odpowiednio do niniejszego artykułu.

ARTYKUŁ 12

Ochrona konsumentów w internecie

1. Do celów niniejszego artykułu „wprowadzająca w błąd, oszukańcza i podstępna działalność handlowa" obejmuje:

(a) podawanie istotnie nieprawdziwych informacji, w tym dorozumianych nieprawdziwych faktów lub fałszywych twierdzeń w kwestiach takich jak jakość, cena, przydatność do danego celu, ilość lub pochodzenie towarów lub usług;

(b) reklamowanie towarów lub usług do dostawy bez zamiaru lub racjonalnej zdolności dostawy;

(c) niedostarczenie towarów lub usług konsumentowi po pobraniu od niego płatności, chyba że istnieją uzasadnione powody takiego niedostarczenia oraz

(d) pobieranie od konsumenta płatności za niezamówione towary lub usługi.

2. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje środki, w tym przepisy ustawowe i wykonawcze, mające na celu zdelegalizowanie wprowadzającej w błąd, oszukańczej i podstępnej działalności

handlowej, która wyrządza szkodę lub może wyrządzać szkodę konsumentom uczestniczącym w handlu elektronicznym.

3. W celu ochrony konsumentów uczestniczących w handlu elektronicznym każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje środki mające na celu zapewnienie:

(a) aby konsumenci mieli dostęp do środków prawnych umożliwiających im dochodzenie ich praw, w tym prawa do środków naprawczych w przypadkach, gdy za towary lub usługi zapłacono i nie zostały one dostarczone lub przekazane zgodnie z ustaleniami.

(b) aby dostawcy towarów lub usług rzetelnie i uczciwie traktowali konsumentów;

(c) aby dostawcy towarów lub usług przekazywali jasne, kompletne, prawidłowe i przejrzyste informacje na temat tych towarów lub usług, w tym wszelkich warunków ich zakupu oraz

(d) bezpieczeństwa towarów podczas normalnego lub racjonalnie przewidywalnego wykorzystania.

4. W celu ochrony konsumentów uczestniczących w handlu elektronicznym Strony dokładają starań, aby przyjąć lub utrzymać środki zapewniające, aby dostawcy dostarczali jasne, kompletne, prawidłowe i przejrzyste informacje na temat swojej tożsamości i danych kontaktowych[13].

5. Strony uznają znaczenie powierzenia swoim agencjom ochrony konsumentów lub innym właściwym organom odpowiednich uprawnień wykonawczych.

6. Strony uznają znaczenie współpracy między ich odpowiednimi agencjami ochrony konsumentów lub innymi właściwymi organami, w tym wymiany informacji i doświadczeń, a także współpracy w odpowiednich przypadkach będących przedmiotem wspólnej troski dotyczących naruszenia praw konsumentów w odniesieniu do handlu elektronicznego w celu zwiększenia ochrony konsumentów w internecie, w przypadkach gdy Strony tak wspólnie uzgodnią.

[13] W przypadku usługodawców będących pośrednikami dotyczy to również informacji na temat tożsamości i danych kontaktowych faktycznego dostawcy towaru lub usługi.

7. Każda ze Stron udostępnia publicznie i czyni łatwo dostępnymi swoje przepisy ustawowe i wykonawcze dotyczące ochrony konsumentów.

8. Strony uznają znaczenie zapewnienia konsumentom uczestniczącym w handlu elektronicznym ochrony konsumentów na poziomie nie niższym niż ochrona przyznawana konsumentom uczestniczącym w innych formach handlu.

9. Każda ze Stron wspiera dostęp do mechanizmów dochodzenia roszczeń przez konsumentów, w tym konsumentów prowadzących transakcje transgraniczne, oraz promuje wiedzę o nich.

ARTYKUŁ 13

Niezamówione komercyjne wiadomości elektroniczne

1. Strony uznają znaczenie promowania zaufania do handlu elektronicznego, między innymi poprzez stosowanie przejrzystych i skutecznych środków ograniczających niezamówione komercyjne wiadomości elektroniczne. W tym celu każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje środki, które:

(a) zobowiązują dostawców niezamówionych komercyjnych wiadomości elektronicznych do ułatwienia odbiorcom będącym osobami fizycznymi zapobiegania dalszemu otrzymywaniu tych wiadomości oraz

(b) przewidują wymóg uzyskania zgody, określonej w przepisach ustawowych lub wykonawczych każdej ze Stron, przez odbiorców będących osobami fizycznymi na otrzymywanie komercyjnych wiadomości elektronicznych.

2. Niezależnie od ust. 1 lit. b) każda ze Stron zezwala tym osobom fizycznym lub prawnym, które zgromadziły, zgodnie z prawem tej Strony, dane kontaktowe odbiorcy będącego osobą fizyczną w kontekście dostawy towarów lub świadczenia usług, na wysyłanie do tego użytkownika komercyjnych wiadomości elektronicznych dotyczących ich własnych towarów lub usług o podobnym charakterze.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby komercyjne wiadomości elektroniczne były wyraźnie rozpoznawalne jako takie, jasno wskazywały, w imieniu kogo są wysyłane, oraz zawierały niezbędne informacje umożliwiające odbiorcom będącym osobami fizycznymi zażądanie zaprzestania wysyłania tych wiadomości w dowolnym momencie oraz – w zakresie przewidzianym w przepisach ustawowych i wykonawczych Strony – nieodpłatnie.

4. Każda ze Stron zapewnia dostęp do środków prawnych przeciwko dostawcom niezamówionych komercyjnych wiadomości elektronicznych, którzy nie przestrzegają środków przyjętych lub utrzymanych na podstawie ust. 1–3.

5. Strony dokładają starań, aby współpracować w odpowiednich przypadkach będących przedmiotem wspólnej troski dotyczących uregulowania kwestii niezamówionych komercyjnych wiadomości elektronicznych.

ARTYKUŁ 14

Współpraca w kwestiach handlu cyfrowego

1. Strony potwierdzają, że partnerstwo cyfrowe stanowi kluczowe ramy współpracy cyfrowej, w tym w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, takich jak sztuczna inteligencja, tożsamości cyfrowe i innowacje w zakresie danych.

2. Strony prowadzą wymianę informacji dotyczących kwestii regulacyjnych w kontekście handlu cyfrowego w obrębie odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych Stron, które dotyczą:

(a) uznawania i ułatwiania interoperacyjnego uwierzytelniania elektronicznego oraz możliwości zawarcia w przyszłości umowy o wzajemnym uznawaniu podpisów elektronicznych;

(b) postępowania z niezamówionymi komercyjnymi wiadomościami elektronicznymi;

(c) ochrony konsumentów i osób pracujących za pośrednictwem platform cyfrowych;

(d) ram prawnych dotyczących praw autorskich istotnych dla środowiska internetowego oraz

(e) jakichkolwiek innych kwestii istotnych dla rozwoju handlu cyfrowego.

3. W stosownych przypadkach Strony współpracują na forach międzynarodowych i aktywnie w nich uczestniczą w celu promowania rozwoju handlu cyfrowego.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że postanowienie to pozostaje bez uszczerbku dla stosowania art. 6 (Ochrona danych osobowych).

ARTYKUŁ 15

Dostęp do internetu i korzystanie z niego do celów handlu cyfrowego

1. Strony uznają korzyści płynące z zapewnienia, aby użytkownicy końcowi na ich terytoriach, z zastrzeżeniem odpowiednich mających zastosowanie polityk oraz przepisów ustawowych i wykonawczych Stron, byli w stanie:

(a) uzyskać dostęp do wybranych przez siebie aplikacji i usług oraz korzystać z nich, z zastrzeżeniem rozsądnego zarządzania siecią, które nie blokuje ani nie spowalnia ruchu w celu uzyskania przewagi konkurencyjnej[14];

(b) korzystać z wybranych przez siebie urządzeń użytkownika końcowego, pod warunkiem że urządzenia takie nie zagrażają bezpieczeństwu innych urządzeń, sieci lub usług świadczonych za pośrednictwem sieci oraz

(c) uzyskać dostęp do informacji o praktykach zarządzania siecią stosowanych przez ich dostawcę usług dostępu do internetu.

[14] Do celów ust. 1 lit. a) Strony uznają, że dostawca usług dostępu do internetu, który oferuje swoim abonentom określone treści na zasadzie wyłączności, nie narusza tej zasady.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszego artykułu nie uniemożliwia Stronom przyjmowania środków służących ochronie bezpieczeństwa publicznego w odniesieniu do użytkowników online.

ARTYKUŁ 16

Otwarte dane publiczne

1. Do celów niniejszego artykułu „metadane” oznaczają informacje strukturalne lub opisowe dotyczące danych, takie jak treść, format, źródło, prawa, rzetelność, pochodzenie, częstotliwość, okresowość, stopień szczegółowości, wydawca lub podmiot odpowiedzialny, dane kontaktowe, metoda gromadzenia danych lub kontekst.

2. Strony uznają, że ułatwienie publicznego dostępu do danych publicznych i ich wykorzystywania stymuluje rozwój gospodarczy i społeczny, konkurencyjność, wydajność i innowacje. W tym celu zachęca się Strony do rozszerzenia zakresu takich danych, na przykład poprzez zaangażowanie zainteresowanych podmiotów i konsultacje z nimi.

3. W zakresie, w jakim Strona decyduje się na udostępnienie danych publicznych w formie cyfrowej do użytku publicznego, dokłada ona starań, aby zagwarantować, że takie dane są:

(a) udostępniane w formacie nadającym się do odczytu maszynowego i otwartym;

(b) w stosownych przypadkach, w formacie zorientowanym przestrzennie;

(c) w formacie umożliwiającym ich łatwe przeszukiwanie, pozyskiwanie, wykorzystywanie, ponowne wykorzystywanie i redystrybucję;

(d) udostępniane za pośrednictwem niezawodnych, przyjaznych dla użytkownika i bezpłatnie dostępnych interfejsów programowania aplikacji;

(e) udostępniane do ponownego wykorzystywania w pełnej zgodności z przepisami Strony dotyczącymi ochrony danych osobowych.

(f) aktualizowane, stosownie do przypadku, w odpowiednim czasie;

(g) aby towarzyszyły im metadane, które w miarę możliwości opierają się na powszechnie stosowanych formatach umożliwiających użytkownikowi zrozumienie i wykorzystanie danych oraz

(h) aby były ogólnie dostępne dla użytkownika bez żadnych opłat lub za rozsądną opłatą.

4. W zakresie, w jakim Strona decyduje się na udostępnienie danych publicznych w formie cyfrowej do użytku publicznego, dokłada ona starań, aby unikać nakładania wymogów, które są dyskryminujące lub które w nieuzasadniony sposób wykluczają lub ograniczają użytkownikom takich danych możliwość:

(a) powielania, ponownego rozpowszechniania lub ponownego publikowania tych danych;

(b) przegrupowania tych danych; lub

(c) wykorzystania tych danych do celów komercyjnych i niekomercyjnych, w tym w procesie produkcji nowego produktu lub tworzenia nowej usługi.

5. Strony dokładają starań, aby współpracować w celu określenia, w jaki sposób każda ze Stron może rozszerzyć dostęp do danych publicznych udostępnianych przez nią publicznie oraz możliwość wykorzystywania tych danych, aby zwiększać i tworzyć możliwości biznesowe i badawcze wykraczające poza wykorzystywanie tych danych przez sektor publiczny, a zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorstw (zwanych dalej „MŚP”).

ARTYKUŁ 17

Fakturowanie elektroniczne

1. Strony uznają znaczenie fakturowania elektronicznego dla poprawy opłacalności, efektywności, poprawności i niezawodności handlu cyfrowego, w tym przetargów przeprowadzanych za pomocą środków elektronicznych. Każda ze Stron uznaje korzyści płynące z zapewnienia, aby systemy stosowane do fakturowania elektronicznego na jej terytorium były interoperacyjne z systemami stosowanymi do fakturowania elektronicznego na terytorium drugiej Strony, oraz znaczenie standardów fakturowania elektronicznego jako kluczowego elementu służącego temu celowi.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby wdrażanie środków związanych z fakturowaniem elektronicznym na jej terytorium było przewidziane w taki sposób, aby wspierać transgraniczną interoperacyjność między ramami fakturowania elektronicznego Stron. W tym celu Strony, stosownie do przypadku, opierają swoje środki dotyczące fakturowania elektronicznego na międzynarodowych ramach prawnych, standardach, wytycznych lub zaleceniach.

3. Strony uznają znaczenie gospodarcze promowania przyjęcia interoperacyjnych ram fakturowania elektronicznego na poziomie światowym. W tym celu Strony dokładają starań, aby dzielić się najlepszymi praktykami i współpracować przy promowaniu przyjmowania interoperacyjnych systemów fakturowania elektronicznego.

4. Strony dokładają starań, aby współpracować w realizacji inicjatyw, które promują, wspierają lub ułatwiają przyjmowanie fakturowania elektronicznego przez przedsiębiorstwa i zachęcają do niego. W tym celu Strony dokładają starań, aby:

(a) promować istnienie polityki, infrastruktury i procesów wspierających fakturowanie elektroniczne oraz

(b) uświadamiać o fakturowaniu elektronicznym i budować zdolności w zakresie fakturowania elektronicznego.

ARTYKUŁ 18

Handel bez użytku dokumentów papierowych

1. W celu stworzenia otoczenia, w którym nie używa się papierowej dokumentacji w transgranicznym handlu towarami, Strony uznają znaczenie wyeliminowania papierowych formularzy i dokumentów wymaganych do przywozu, wywozu lub tranzytu towarów. W tym celu zachęca się każdą ze Stron do wyeliminowania, w stosownych przypadkach, papierowych formularzy i dokumentów oraz do przejścia na stosowanie formularzy i dokumentów w formatach opartych na danych.

2. Każda ze Stron dokłada starań, aby udostępniać publicznie w formacie elektronicznym formularze i dokumenty wymagane do przywozu, wywozu lub tranzytu towarów. Do celów niniejszego ustępu termin „format elektroniczny" obejmuje formaty nadające się do automatycznej interpretacji i elektronicznego przetwarzania bez udziału człowieka, a także obrazy i formularze w formie cyfrowej.

3. Każda ze Stron dokłada starań, aby przyjmować wypełnione elektroniczne wersje formularzy i dokumentów wymaganych do przywozu, wywozu lub tranzytu towarów jako prawny odpowiednik papierowych wersji tych formularzy i dokumentów.

4. Strony dokładają starań, aby współpracować dwustronnie i na forach międzynarodowych w celu promowania przejmowania elektronicznych wersji formularzy i dokumentów wymaganych do przywozu, wywozu lub tranzytu towarów.

5. Przy opracowywaniu inicjatyw przewidujących handel bez użytku dokumentów papierowych każda ze Stron stara się uwzględniać metody uzgodnione przez organizacje międzynarodowe.

6. Każda ze Stron uznaje znaczenie ułatwiania wymiany rejestrów elektronicznych wykorzystywanych w komercyjnej działalności handlowej między przedsiębiorstwami na jej terytorium oraz zgodnie z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

ARTYKUŁ 19

Jeden punkt kontaktowy

1. Strony uznają, że systemy jednego punktu kontaktowego ułatwiają handel, w tym handel cyfrowy, i potwierdzają swoje zobowiązanie zawarte w art. 6.13 (Jeden punkt kontaktowy) umowy o wolnym handlu do dokładania starań, aby opracować lub utrzymać systemy jednego punktu kontaktowego w celu ułatwienia jednolitego elektronicznego przekazywania wszystkich informacji wymaganych na mocy przepisów celnych i innych przepisów do celów wywozu, przywozu i tranzytu towarów.

2. Strony rozwijają współpracę, na przykład poprzez wymianę, w stosownych i odpowiednich przypadkach, za pośrednictwem ustrukturyzowanej i ponawianej komunikacji elektronicznej między organami celnymi Stron, informacji związanych z cłami, stosownie do przypadku i zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi każdej ze Stron, w celu poprawy zarządzania ryzykiem i skuteczności kontroli celnych, skupionych na towarach związanych z ryzykiem pod względem poboru dochodów lub bezpieczeństwa i ochrony, oraz w celu ułatwiania legalnego handlu. Komitet ds. Ceł ustanowiony na mocy art. 16.2 (Specjalne komitety) umowy o wolnym handlu może, jeżeli uzna to za konieczne, omawiać kwestie, proponować zalecenia i przyjmować decyzje do celów wykonania niniejszego artykułu.

ARTYKUŁ 20

Ramy transakcji elektronicznych

1. Każda ze Stron dokłada starań, aby przyjąć lub utrzymać ramy prawne regulujące transakcje elektroniczne, zgodne z zasadami ustawy wzorcowej UNCITRAL o handlu elektronicznym z 1996 r.

2. Każda ze Stron dokłada starań, aby:

(a) unikać nadmiernego obciążenia regulacyjnego transakcji elektronicznych oraz

(b) ułatwiać udział zainteresowanych osób w opracowywaniu jej ram prawnych dotyczących transakcji elektronicznych.

3. Strony uznają znaczenie ułatwiania korzystania ze zbywalnych zapisów elektronicznych. W tym celu każda ze Stron dokłada starań, aby przyjąć lub utrzymać ramy prawne uwzględniające ustawę wzorcową UNCITRAL o zbywalnych zapisach elektronicznych z 2017 r.

ARTYKUŁ 21

Płatności elektroniczne[15]

1. Odnotowując szybki rozwój płatności elektronicznych, w szczególności tych oferowanych przez dostawców nowych usług płatności elektronicznych, Strony uznają:

(a) korzyści płynące ze wspierania rozwoju bezpiecznych, wydajnych, wiarygodnych, zabezpieczonych, przystępnych cenowo i dostępnych transgranicznych płatności elektronicznych poprzez wspieranie przyjmowania i stosowania międzynarodowo akceptowanych standardów, promowanie interoperacyjności systemów płatności elektronicznych oraz zachęcanie do pożytecznych innowacji i konkurencji w zakresie usług płatności elektronicznych;

(b) znaczenie utrzymania bezpiecznych, wydajnych, wiarygodnych, zabezpieczonych i dostępnych systemów płatności elektronicznych w drodze przepisów ustawowych

[15] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszego artykułu nie wymaga od Strony przyznania dostawcom usług płatności elektronicznych drugiej Strony niemających siedziby na jej terytorium dostępu do usług płatniczych świadczonych przez banki centralne, które wiążą się z dokonywaniem rozrachunku między podmiotami świadczącymi usługi finansowe.

i wykonawczych, które, w stosownych przypadkach, uwzględniają ryzyko związane z takimi systemami oraz

(c) znaczenie umożliwienia wprowadzania w odpowiednim czasie bezpiecznych, wydajnych, wiarygodnych, zabezpieczonych, przystępnych cenowo i dostępnych produktów i usług płatności elektronicznych.

2. W tym celu każda ze Stron dokłada starań, aby:

(a) uwzględniać, w odniesieniu do odpowiednich systemów płatności elektronicznych, międzynarodowo akceptowane standardy płatności, aby umożliwić większą interoperacyjność między systemami płatności elektronicznych;

(b) zachęcać podmioty świadczące usługi finansowe i dostawców usług płatności elektronicznych do korzystania z otwartych platform i struktur oraz do udostępniania, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami o ochronie danych, interfejsów programowania aplikacji ich produktów, usług i transakcji finansowych w celu uzyskania większej interoperacyjności, konkurencji, bezpieczeństwa i innowacji w dziedzinie płatności elektronicznych, co może obejmować partnerstwa z dostawcami zewnętrznymi, z zastrzeżeniem odpowiedniego zarządzania ryzykiem oraz

(c) ułatwiać innowacje i konkurencję na równych warunkach oraz wprowadzanie nowych produktów i usług finansowych oraz produktów i usług płatności elektronicznych w odpowiednim czasie, na przykład poprzez stosowanie piaskownic regulacyjnych i branżowych.

3. Każda ze Stron udostępnia publicznie w odpowiednim czasie swoje odpowiednie przepisy ustawowe i wykonawcze dotyczące płatności elektronicznych, w tym te dotyczące zatwierdzania przez organy regulacyjne, wymogów licencyjnych, procedur i standardów technicznych.

ARTYKUŁ 22

Cyberbezpieczeństwo

1. Strony uznają, że zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa podważają zaufanie do handlu cyfrowego.

2. Strony dostrzegają zmieniający się charakter zagrożeń cyberbezpieczeństwa. W celu zidentyfikowania i ograniczenia zagrożeń cyberbezpieczeństwa, a tym samym ułatwienia handlu cyfrowego, Strony dokładają starań, aby:

(a) budować zdolności swoich odpowiednich podmiotów krajowych odpowiedzialnych za reagowanie na incydenty cyberbezpieczeństwa oraz

(b) współpracować w celu identyfikowania i złagodzenia szkodliwych włamań lub rozpowszechniania złośliwych kodów, które mają wpływ na sieci elektroniczne Stron, w celu odpowiednio szybkiego reagowania na incydenty cyberbezpieczeństwa oraz w celu wymiany informacji na potrzeby zwiększania świadomości i stosowania najlepszych praktyk.

3. Odnotowując zmieniający się charakter zagrożeń cyberbezpieczeństwa i ich negatywny wpływ na handel cyfrowy, Strony uznają znaczenie stosowania w przeciwdziałaniu takim zagrożeniom podejść opartych na analizie ryzyka, przy jednoczesnym minimalizowaniu barier w handlu. W związku z tym, aby identyfikować ryzyko dotyczące cyberbezpieczeństwa i przed nim chronić, wykrywać zdarzenia związane z cyberbezpieczeństwem oraz reagować na incydenty cyberbezpieczeństwa i usuwać ich skutki, każda ze Stron stara się stosować podejścia oparte na analizie ryzyka, które opierają się na najlepszych praktykach zarządzania ryzykiem i normach opracowanych w drodze konsensusu, w przejrzysty i otwarty sposób, oraz zachęcać przedsiębiorstwa podlegające jej jurysdykcji do stosowania takich podejść.

ARTYKUŁ 23

Normy, przepisy techniczne i procedury oceny zgodności

1. Do celów niniejszego artykułu definicje zawarte w załączniku 1 do Porozumienia w sprawie barier technicznych w handlu (zwanego dalej „Porozumieniem TBT") stosuje się odpowiednio.

2. Strony uznają znaczenie norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności i ich wkład w tworzenie dobrze funkcjonującej gospodarki cyfrowej i zmniejszanie barier w handlu cyfrowym poprzez zwiększanie kompatybilności, interoperacyjności i niezawodności.

3. Strony zachęcają swoje odpowiednie organy do uczestnictwa i współpracy w dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania na forach międzynarodowych, których obie Strony są stronami, w celu promowania rozwoju i stosowania międzynarodowych norm dotyczących handlu cyfrowego. W nowo powstających obszarach gospodarki cyfrowej będących przedmiotem wspólnego zainteresowania Strony dokładają również takich starań w odniesieniu do usług mających znaczenie dla handlu cyfrowego.

4. Strony uznają, że mechanizmy ułatwiające transgraniczne uznawanie wyników oceny zgodności mogą ułatwić handel cyfrowy. Strony dokładają starań, aby korzystać z takich mechanizmów, które obejmują międzynarodowe porozumienia o uznawaniu wyników oceny zgodności przez organy regulacyjne. W nowo powstających obszarach gospodarki cyfrowej będących przedmiotem wspólnego zainteresowania Strony dokładają również takich starań w odniesieniu do usług mających znaczenie dla handlu cyfrowego.

5. W tym celu w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, które są związane z handlem cyfrowym, Strony dokładają starań lub zachęcają swoje odpowiednie organy, aby:

(a) określać wspólne inicjatywy w dziedzinie norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności oraz współpracować w ich realizacji oraz

(b) współpracować z sektorem prywatnym w celu lepszego zrozumienia norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności przez Strony, przemysł i inne odpowiednie zainteresowane podmioty.

6. Strony uznają znaczenie wymiany informacji i przejrzystości w odniesieniu do opracowywania, przyjmowania i stosowania norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności dla handlu cyfrowego oraz potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z art. 4.8 (Przejrzystość) umowy o wolnym handlu. W nowo powstających obszarach gospodarki cyfrowej będących przedmiotem wspólnego zainteresowania Strony uznają znaczenie wymiany informacji i przejrzystości w odniesieniu do opracowywania, przyjmowania i stosowania norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności dla usług mających znaczenie dla handlu cyfrowego oraz dokładają starań, aby zachęcać swoje odpowiednie organy, na wniosek i w stosownych przypadkach, do dostarczania informacji na temat norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności dotyczących usług mających znaczenie dla handlu cyfrowego.

ARTYKUŁ 24

Małe i średnie przedsiębiorstwa

1. Strony uznają zasadniczą rolę MŚP w dwustronnych stosunkach handlowych i inwestycyjnych Stron oraz możliwości, jakie handel cyfrowy może oferować takim podmiotom.

2. Strony uznają integralną rolę zainteresowanych podmiotów, w tym przedsiębiorstw, w wykonywaniu niniejszego artykułu przez Strony.

3. W celu zwiększenia możliwości czerpania korzyści z niniejszej Umowy przez MŚP Strony dokładają starań, aby wymieniać się informacjami i najlepszymi praktykami w zakresie wykorzystywania narzędzi i technologii cyfrowych do zwiększania korzystania przez MŚP z możliwości wynikających z handlu cyfrowego.

ARTYKUŁ 25

Włączenie cyfrowe

1. Strony uznają znaczenie włączenia cyfrowego dla zapewnienia, by wszyscy obywatele i przedsiębiorstwa mieli to, co jest niezbędne do uczestnictwa w gospodarce cyfrowej, wnoszenia w nią wkładu i czerpania z niej korzyści. Strony uznają znaczenie rozszerzenia i ułatwienia dostępu do możliwości w tym zakresie poprzez usuwanie barier utrudniających uczestnictwo w handlu cyfrowym.

2. W tym celu Strony współpracują w kwestiach związanych z włączeniem cyfrowym, w tym z uczestnictwem w handlu cyfrowym osób, które mogą napotykać nieproporcjonalne bariery uczestnictwa w handlu cyfrowym. Współpraca ta może obejmować:

(a) wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk, w tym wymianę między ekspertami, w kwestii włączenia cyfrowego;

(b) identyfikowanie i usuwanie barier w dostępie do możliwości handlu cyfrowego;

(c) wymianę metod i procedur rozwijania zbiorów danych i prowadzenia analiz odnoszących się do uczestnictwa w handlu cyfrowym osób, które mogą napotykać nieproporcjonalne bariery uczestnictwa w handlu cyfrowym oraz

(d) wszelkie inne dziedziny wspólnie uzgodnione przez Strony.

3. Działania w zakresie współpracy związane z włączeniem cyfrowym można prowadzić poprzez koordynację, w stosownych przypadkach, odpowiednich agencji i zainteresowanych podmiotów Stron.

4. Strony aktywnie uczestniczą w działaniach w ramach WTO i na innych forach międzynarodowych służących promowaniu inicjatyw na rzecz poprawy włączenia cyfrowego w handlu cyfrowym.

ARTYKUŁ 26

Wymiana informacji

1. Każda ze Stron tworzy lub utrzymuje bezpłatny i publicznie dostępny środek przekazu zawierający informacje dotyczące niniejszej Umowy, w tym:

(a) tekst niniejszej Umowy;

(b) streszczenie niniejszej Umowy oraz

(c) wszelkie dodatkowe informacje, które Strona uzna za przydatne do zrozumienia przez MŚP korzyści płynących z niniejszej Umowy.

2. Każda ze Stron regularnie dokonuje przeglądu informacji udostępnionych na podstawie niniejszego artykułu w celu zapewnienia, aby te informacje i linki były aktualne i poprawne.

3. W miarę możliwości każda ze Stron stara się udostępniać informacje udostępnione na podstawie niniejszego artykułu w języku angielskim.

ARTYKUŁ 27

Zaangażowanie zainteresowanych podmiotów

1. Strony poszukują możliwości promowania korzyści płynących z handlu cyfrowego w ramach niniejszej Umowy wśród zainteresowanych podmiotów, takich jak przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe, eksperci akademiccy i inne zainteresowane podmioty.

2. Strony uznają znaczenie zaangażowania zainteresowanych podmiotów oraz promowania odpowiednich inicjatyw i platform wewnątrz Stron i między Stronami, stosownie do przypadku, w kontekście niniejszej Umowy.

3. W stosownych przypadkach Strony mogą zaangażować zainteresowane podmioty, takie jak przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe i eksperci akademiccy, w wykonanie i dalszą modernizację niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ TRZECI

WYJĄTKI, ROZSTRZYGANIE SPORÓW, POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE I KOŃCOWE

SEKCJA A

WYJĄTKI

ARTYKUŁ 28

Wyłączenie ze względów ostrożności

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie uniemożliwia Stronie przyjęcia lub utrzymywania środków ze względów ostrożności[16], takich jak:

(a) ochrona inwestorów, deponentów, ubezpieczonych lub osób, którym przysługuje zobowiązanie powiernicze z tytułu umów z podmiotami świadczącymi usługi finansowe; lub

[16] Strony uznają, że pojęcie „względy ostrożności" obejmuje zachowanie bezpieczeństwa, stabilności, integralności lub odpowiedzialności finansowej poszczególnych podmiotów świadczących usługi finansowe.

(b) zapewnienie integralności i stabilności systemu finansowego Strony.

2. W przypadku gdy środki takie nie są zgodne z postanowieniami niniejszej Umowy, nie mogą być one wykorzystywane jako sposób unikania zobowiązań lub obowiązków Strony wynikających z niniejszej Umowy.

3. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako nakładające na Stronę obowiązek ujawnienia informacji odnoszących się do interesów i rachunków indywidualnych klientów, ani jakiejkolwiek informacji poufnej lub informacji zastrzeżonej będącej w posiadaniu organów publicznych.

ARTYKUŁ 29

Wyjątki ogólne

Art. 2.14 (Wyjątki ogólne) i art. 8.62 (Wyjątki ogólne) umowy o wolnym handlu stosuje się odpowiednio do niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 30

Wyjątki ze względów bezpieczeństwa

Art. 16.11 (Wyjątki ze względów bezpieczeństwa) umowy o wolnym handlu stosuje się odpowiednio do niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 31

Tymczasowe środki ochronne w zakresie przepływów finansowych i płatności

Art. 16.10 (Tymczasowe środki ochronne w zakresie przepływów finansowych i płatności) umowy o wolnym handlu stosuje się odpowiednio do niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 32

Podatki

Art. 16.6 (Podatki) umowy o wolnym handlu stosuje się odpowiednio do niniejszej Umowy.

SEKCJA B

ROZSTRZYGANIE SPORÓW

ARTYKUŁ 33

Rozstrzyganie sporów

Postanowienia rozdziału czternastego (Rozstrzyganie sporów) umowy o wolnym handlu stosuje się odpowiednio do wszelkich sporów między Stronami dotyczących interpretacji i stosowania niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 34

Mechanizm mediacji

Postanowienia rozdziału piętnastego (Mechanizm mediacji) umowy o wolnym handlu mają zastosowanie odpowiednio do niniejszej Umowy i pozostają bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z art. 33 (Rozstrzyganie sporów).

ARTYKUŁ 35

Przejrzystość

W celu uzupełnienia istniejących postanowień rozdziału czternastego umowy o wolnym handlu każda ze Stron niezwłocznie podaje do wiadomości publicznej:

(a) wniosek o konsultacje na podstawie art. 14.3 ust. 2 (Konsultacje) umowy o wolnym handlu;

(b) wniosek o powołanie organu arbitrażowego na podstawie art. 14.4 ust. 2 (Wszczęcie postępowania arbitrażowego) umowy o wolnym handlu;

(c) datę powołania organu arbitrażowego określoną zgodnie z art. 14.5 ust. 7 (Powołanie organu arbitrażowego) umowy o wolnym handlu, termin składania oświadczeń *amicus curiae* określony zgodnie z pkt 42 załącznika 14-A (Regulamin postępowania arbitrażowego) do umowy o wolnym handlu oraz język roboczy postępowania arbitrażowego określony zgodnie z pkt 46 załącznika 14-A (Regulamin postępowania arbitrażowego) do umowy o wolnym handlu;

(d) swoje oświadczenia i stanowiska przedstawione w postępowaniu arbitrażowym, chyba że Strony uzgodnią inaczej oraz

(e) wspólnie uzgodnione rozwiązanie ustalone zgodnie z art. 14.15 (Wspólnie uzgodnione rozwiązanie) umowy o wolnym handlu.

SEKCJA C

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE

ARTYKUŁ 36

Postanowienia instytucjonalne

1. Art. 16.1 (Komitet ds. Handlu) i art. 16.2 ust. 1 lit. d) (Specjalne komitety) umowy o wolnym handlu stosuje się odpowiednio do niniejszej Umowy.

2. Komitet ds. Handlu Usługami, Inwestycji i Zamówień Publicznych ustanowiony na podstawie art. 16.2 ust. 1 lit. d) umowy o wolnym handlu odpowiada za skuteczne wykonanie niniejszej Umowy, z wyjątkiem art. 19 (Jeden punkt kontaktowy).

3. Art. 8.64 (Komitet ds. Handlu Usługami, Inwestycji i Zamówień Publicznych) umowy o wolnym handlu stosuje się odpowiednio do niniejszej Umowy.

4. Art. 16.2 ust. 2, art. 16.2 ust. 3, art. 16.2 ust. 4, art. 16.3 (Rozwijające się prawo WTO), art. 16.4 (Podejmowanie decyzji) i art. 16.5 (Zmiany) umowy o wolnym handlu stosuje się odpowiednio do niniejszej Umowy.

SEKCJA D

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ARTYKUŁ 37

Ujawnianie informacji

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako wymagające od Strony udostępnienia informacji poufnych, których ujawnienie utrudniłoby egzekwowanie prawa lub byłoby w inny sposób sprzeczne z interesem publicznym lub które zaszkodziłoby uzasadnionym interesom handlowym poszczególnych przedsiębiorstw, państwowych lub prywatnych.

2. W przypadku gdy Strona przedkłada Komitetowi ds. Handlu, Komitetowi ds. Ceł lub Komitetowi ds. Handlu Usługami, Inwestycji i Zamówień Publicznych informacje, które są uważane za poufne zgodnie z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi, druga Strona traktuje te informacje jako poufne, o ile Strona przedkładająca informacje nie postanowi inaczej.

ARTYKUŁ 38

Wejście w życie

1. Strony zatwierdzają niniejszą Umowę zgodnie ze swoimi procedurami.

2. Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym Strony wymienią pisemne powiadomienia poświadczające, że wypełniły swoje odpowiednie mające zastosowanie wymogi prawne i procedury dotyczące wejścia w życie niniejszej Umowy. Strony mogą uzgodnić inny termin.

ARTYKUŁ 39

Okres obowiązywania

1. Niniejsza Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony.

2. Strona może pisemnie powiadomić drugą Stronę o swoim zamiarze wypowiedzenia niniejszej Umowy.

3. Wypowiedzenie niniejszej Umowy staje się skuteczne po upływie sześciu miesięcy od powiadomienia na podstawie ust. 2.

4. W ciągu 30 dni od przekazania powiadomienia na podstawie ust. 2 każda ze Stron może wezwać do przeprowadzenia konsultacji dotyczących tego, czy zakończenie obowiązywania któregokolwiek z postanowień niniejszej Umowy powinno nastąpić w późniejszym terminie niż ten przewidziany w ust. 3. Konsultacje zaczynają się w ciągu 30 dni od przekazania przez Stronę takiego wniosku.

ARTYKUŁ 40

Wypełnianie zobowiązań

Strony wprowadzają wszelkie ogólne lub szczególne środki wymagane do wypełnienia ich zobowiązań w ramach niniejszej Umowy. Zapewniają one osiągnięcie celów określonych w niniejszej Umowie.

ARTYKUŁ 41

Stosunek do innych umów

1. Niniejsza Umowa jest integralną częścią ogólnych stosunków dwustronnych między Unią i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Singapurem, z drugiej strony, regulowanych umową o partnerstwie i współpracy oraz umową o wolnym handlu, oraz stanowi część wspólnych ram instytucjonalnych. Jest ona umową szczegółową nadającą skuteczność postanowieniom handlowym umowy o partnerstwie i współpracy oraz, wraz z umową o wolnym handlu, tworzy strefę wolnego handlu zgodną z art. XXIV (Terytorialny zakres stosowania, handel przygraniczny, unie celne i strefy wolnego handlu) GATT 1994 i art. V (Integracja gospodarcza) GATS.

2. Następujące artykuły umowy o wolnym handlu tracą moc i zostają zastąpione następującymi artykułami niniejszej Umowy:

(a) art. 8.54 (Przetwarzanie danych) umowy o wolnym handlu zastępuje się art. 5 (Transgraniczny przepływ danych) niniejszej Umowy;

(b) art. 8.57 ust. 3 (Cele) umowy o wolnym handlu zastępuje się art. 5 niniejszej Umowy;

(c) art. 8.57 ust. 4 umowy o wolnym handlu zastępuje się art. 6 (Ochrona danych osobowych) niniejszej Umowy;

(d) art. 8.58 (Cła) umowy o wolnym handlu zastępuje się art. 7 (Cła) niniejszej Umowy;

(e) art. 8.60 (Podpisy elektroniczne) umowy o wolnym handlu zastępuje się art. 10 (Uwierzytelnianie elektroniczne i podpisy elektroniczne) niniejszej Umowy oraz

(f) art. 8.61 (Współpraca regulacyjna w zakresie handlu elektronicznego) umowy o wolnym handlu zastępuje się art. 14 (Współpraca w kwestiach handlu cyfrowego) niniejszej Umowy.

3. Dla większej pewności Strony uzgadniają, że żadne z postanowień niniejszej Umowy nie wymaga od nich działania w sposób niezgodny z ich zobowiązaniami w ramach Porozumienia WTO.

ARTYKUŁ 42

Brak bezpośredniego stosowania

Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadnego z postanowień niniejszej Umowy nie należy interpretować jako przyznające prawa lub nakładające obowiązki na osoby, inne niż prawa i obowiązki powstałe między Stronami na podstawie międzynarodowego prawa publicznego.

ARTYKUŁ 43

Terytorialny zakres stosowania

Niniejsza Umowa ma zastosowanie:

(a) w przypadku Unii – do terytoriów, na których stosuje się Traktat o Unii Europejskiej i TFUE na warunkach określonych w tych traktatach; oraz

(b) w przypadku Singapuru – do jego terytorium.

Odniesienia do „terytorium” zawarte w niniejszej Umowie należy rozumieć w taki sposób, chyba że wyraźnie zaznaczono inaczej.

ARTYKUŁ 44

Teksty autentyczne

Niniejszą Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach w językach angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym teksty w każdym z tych języków są jednakowo autentyczne.